

El 20 de juny es celebra el Dia Internacional de les Persones Refugiades i amb aquest motiu, l'Associació de Dones de Guatemala -AMG- ha impulsat una jornada de debat.

Ha comptat , amb el suport de l'Àrea de govern de Polítiques de Gènere i Diversitat de l'Ajuntament de Madrid i en el marc del Pla Estratègic de Drets Humans,

La trobada va reunir diverses portaveus especialitzades en l'anàlisi de les violències més representatives cap a les dones a Amèrica Central -violència sexual, femicida, i les perpetrades contra activistes i defensores dels Drets Humans y del territorio- en l'anomenat Triangulo del Norte, format per Hondures, El Salvador i Guatemala.

L'objectiu de la trobada és fer visible la desprotecció en què es troben les dones d'aquesta regió i l'escàs reconeixement del Dret Humà d'asil a l'Estat Espanyol. Així mateix, es busca construir alternatives que afavoreixin els processos de protecció internacional i d'accés a la justícia ia la defensa dels Drets Humans i de la naturalesa per a les dones de Guatemala i Centreamèrica.

Els recents casos de repressió a Nicaragua ratificats pel president **Daniel Ortega**, el cas de les 41 nenes calcinades el 8 de març de 2017 al "Hogar Seguro Madre de Dios de la Asunción" a Guatemala, la violència femicida a El Salvador, que arriba a xifres com 4 dones assassinades en un mateix dia o el fet que a Hondures una dona sigui assassinada cada 13 hores, arriben com a titulars als diaris de l'Estat espanyol sense que es pugui sempre aprofundir en la realitat que es viu en aquesta regió on sistemàticament es violen els Drets Humans.

La constant vulneració de drets per part dels Estats centreamericans recau, especialment, en els cossos racialitzats de les dones sense que altres estats, com l'espanyol, garanteixin efectivament el dret humà a l'asil per a les víctimes. En l'anomenat Triangulo Norte, les violències exercides contra la població civil i, amb particular virulència, contra les dones mobilitzen els fluxos migratoris cap a Estats Units, però també cap a Espanya. De fet, el nombre de persones que es refugien a l'Estat espanyol s'ha incrementat en els darrers anys, però no així les concessions d'estatuts d'asil: des de 2008 fins a 2014, únicament hi va haver 564 sol·licituds d'asil dels quatre països més representatius amb conflictes: Hondures, El Salvador, Guatemala i Nicaragua. A Espanya, el 42 per cent de les persones que van sol·licitar algun tipus de protecció internacional en 2017 eren dones i nenes.

Trencar el silenci

El 8 de març de 2017 41 nenes tutelades per l'Estat de Guatemala van ser calcinades i 15 van sobreviure amb greus lesions, com a conseqüència d'una estratègia de representació estatal en el 'Hogar Seguro de la Madre de Dios de La Asunción' , on 780 menors romanien en intercanvi, encara que la capacitat del centre era per a un màxim de 400. Avui, l'advocada defensora **Paula Barrios**, directora de l'associació Mujeres Transformando el Mundo (MTM), i **Brendy Susana Cuy Urizar**, que va perdre a la seva neboda **Yohana Desiré Cuy Urizar** en l'incendi, ens han relatat el terrible fet i el context en què es va produir perquè "les veus de les 56 nenes no estiguin callades".

La mateixa setmana que aquestes 41 nenes morien calcinades, en un sol dia van ser assassinades 4 dones a El Salvador, prova de les alarmants xifres de femicidis. Mentrestant, a Hondures, una dona és assassinada cada 13 hores.

Des del 18 d'abril Nicaragua viu una constant i violenta repressió, desencadenada per les protestes contra les reformes a la seguretat social del govern de Daniel Ortega que suposen un increment de la quota dels treballadors i les treballadores. La ciutadania nicaragüenc exigeix als carrers la renúncia d'Ortega i del seu executiu, després d'onze anys al poder amb constants acusacions d'abús i corrupció. Després de més de 55 dies de crisi, i fins a la data, han mort 146 persones com a conseqüència d'aquests actes repressius i les sol·licituds de refugi en països propers com Costa Rica, han passat de 15 a 150 diàries.

La posició geoestratègica del Triangulo Norte de Amèrica Central, per on transita el 80 per cent de la droga i altres actius il·lícits rumb a EUA, afavoreix el creixement de l'economia criminal produïda per les màfies, del passat i del present, que converteix a milers de dones i de nenes en la mercaderia de les xarxes de tràfic, en cobradores dels impostos de guerra establerts pels diferents grups armats, en transportistes de la droga, d'armes i de diners rentat, en propietat sexual dels diferents grups armats, així com en nenes soldat destinades al sicariat. Moltes formes de violència femicida són el resultat de les lluites de poder entre grups criminals que exhibeixen la seva letalitat a través de la destrucció dels cossos de les dones que consideren de la seva propietat o com a possessions d'un grup considerat enemic, en un territori concret que sol estar en disputa.

Aquesta realitat no és nova sinó el fruit de societats postgenocidi, on els cossos de les dones racialitzades han estat històricament espoliats i blanc de les polítiques del terrorisme d'Estat: així ho demostren les anàlisis dels conflictes armats del Salvador i Guatemala o la crisi de governabilitat arran cop d'Estat de 2009 a Hondures, com expressions recents d'un passat colonial que segueix negant l'accés a la ciutadania plena a les dones.

Actualment, les dones també lideren, en moltes comunitats, els moviments de resistència enfront de megaprojectes de multinacionals responsables d'altres formes d'extermini com el ecocidi.

Fluxos migratoris

La majoria de les persones que fugen del triangle nord ho fan cap a Mèxic, generalment rumb als Estats Units: segons ACNUR, de gairebé 500.000 immigrants que entren a Mèxic cada any fugint de la violència, la gran majoria provenen del Triangulo Norte. El 92,2% de les persones immigrants i refugiades que va atendre Medicos Sin Fronteras, "van patir un esdeveniment violent al seu país o durant la ruta a través de Mèxic". Però, en els últims anys, el nombre de persones que es refugien a l'Estat espanyol ha anat en augment, no així les concessions d'estatuts d'asil: des de 2008 fins a 2014, únicament hi va haver 565 sol·licituds d'asil dels quatre països més representatius a aquests efectes: Hondures, El Salvador, Guatemala i Nicaragua. És a partir de 2015 quan els dos primers experimenten un augment substancial, pujant a 148 i 136 respectivament en 2015, a 399 i 444 el 2016 i a 980 i 1.150 en 2017. Del total, al voltant del 47% són dones i nenes. No obstant això, el nombre de concessions de protecció internacional sempre ha estat molt baix. Des de 2008 el total de resolucions positives ha estat tan sols de 49,41 asils (18 per a dones i nenes) i 8 proteccions subsidiàries (7 per a dones i nenes).

El percentatge total de la protecció atorgada és de 2,78%. La realitat d'aquestes xifres delata l'augment de l'arribada de persones refugiades procedents de l' Amèrica Central, d'acord amb l'agreujament de les violacions dels Drets Humans a la zona, i alhora, la pràcticament absoluta denegació de protecció per part de l'Estat espanyol. No obstant això, aquestes dades són només la punta de l'iceberg, perquè la gran majoria de dones que fugen de la Amèrica Central cap a Espanya no sol·liciten la protecció internacional, en la majoria dels casos per no conèixer que té el dret i per por de apropar-se a les organitzacions especialitzades i més encara a les institucions.

*Trobada internacional a Madrid: 'De les violències contra les dones a Guatemala i Centreamèrica a la (des) protecció internacional' Les dones que demanen asil ens recorden la violència d'un sistema colonial, patriarcal, capitalista i racista a través del cos de les dones.

Dones que demanen asil recorden la violència d'un sistema colonial, patriarcal, capitalista i racista.

Escrit per Redacció AmecoPress / La Independent. Fotos: AmecoPress
dijous, 21 de juny de 2018 01:17

□